

Over het project

Het onderzoeksproject “Ik laat je niet alleen” onderzoekt randvoorwaarden om gedwongen afzonderen in JeugdzorgPlus-instellingen duurzaam te verminderen. Het project wordt uitgevoerd door en in opdracht van alle JeugdzorgPlus-instellingen, in samenwerking met de Academische Werkplaats Risicojeugd (AWRJ).

Het onderzoek wordt uitgevoerd in de vorm van een actieonderzoek. Dit betekent dat het niet alleen gaat om onderzoek, maar juist om leren, verbeteren en vernieuwen in de praktijk. Dat doen we door kennisontwikkeling en praktijkervaringen nauw met elkaar te verbinden. Er is sprake van een wisselwerking, waar onderzoekers de gevonden inzichten omzetten in praktische handvatten die in het werkveld gebruikt kunnen worden. De ontwikkelingen die daaruit voortkomen, worden opnieuw onderzocht en teruggekoppeld om vervolgens gezamenlijk de volgende stap te kunnen zetten. Leren door te doen, te evalueren en te verbeteren.

De eerste stap is in het najaar van 2018 gezet: zorgprofessionals en jongeren uit JeugdzorgPlus-instellingen zijn onder begeleiding van de onderzoekers van de AWRJ, tot een definitie van gedwongen afzonderen gekomen. Op basis hiervan kon in het voorjaar van 2019 een nulmeting worden uitgevoerd naar de aard en omvang van gedwongen afzondering en konden patronen van gedwongen afzonderen in beeld worden gebracht. Zo is een basis gelegd voor een lerende praktijk om gedwongen afzonderen te verminderen.

In vervolg op de nulmeting (voorjaar 2019), meten alle JeugdzorgPlus-instellingen gedurende een half jaar (oktober 2019 tot april 2020) op dezelfde wijze de aard en omvang van gedwongen afzonderen. Hiervoor zal gedwongen afzonderen, aan de hand van de definitie en de onderdelen zoals in deze handleiding beschreven, vastgelegd worden.

Vragen

Heeft u vragen over het project of heeft u interesse in de volledige rapportage? Benader de ambassadeur van het project binnen uw instelling of bezoek de website van de Academische Werkplaats Risicojeugd (<http://awrj.nl>).

**Academische Werkplaats
Risicojeugd**

Handleiding

**Academische Werkplaats
Risicojeugd**

Wat dient vastgelegd te worden?

De definitie

"Gedwongen afzonderen betreft het tegen de wil van de jongere plaatsen in een ruimte die hij of zij niet mag of kan verlaten."

SUM: Samen Uniform Meten

Aanleiding: Wat heeft tot gedwongen afzonderen geleid?

1. *Agressie:* (dreigen met) (verbale) agressie of geweld richting personen of goederen.
2. *Orde/regels:* het verstoren van de orde op de groep, het niet houden aan vastgestelde regels, middelengebruik, het bezit van contrabande, het missen van een deel van het dagprogramma, en (poging tot) weglopen.
3. *Zelfbeschadiging:* dreiging van, uiting van, of poging tot zelfbeschadigend gedrag en suïcide.
4. *Personeel bezetting:* afzonderen door een gebrek aan personeel (bijvoorbeeld door alarm op een andere groep binnen de instelling, intensieve begeleiding van een andere jongere, etc.).
5. *Rust-/kamermoment:* afzonderen in het kader van een aanzegging om tot rust komen of een speciaal, op een individuele jongere toegepast, dagprogramma, waar op kamer blijven deel van uitmaakt.
6. *Anders:* andere aanleidingen voor afzonderen dan hierboven beschreven, bijvoorbeeld ongepast (seksueel grensoverschrijdend) gedrag, respectloze omgang met anderen, of het overtreden van regels/wetten buiten de instelling. Indien 'anders' aangevinkt wordt, dient een omschrijving gegeven te worden van de aanleiding.

Doel: Met welk doel is gedwongen afgezonderd?

1. *Veiligheid jongere:* afzondering om de veiligheid van de jongere zelf te waarborgen.
2. *Veiligheid anderen:* afzondering om de veiligheid van andere personen te waarborgen.
3. *Consequentie op gedrag:* duidelijk maken dat het getoonde gedrag niet getolereerd wordt.
4. *Tot rust komen jongere:* de jongere de mogelijkheid te geven tot rust te komen.
5. *Anders:* andere doelen voor afzonderen dan hierboven beschreven. Indien 'anders' aangevinkt wordt, dient een omschrijving gegeven te worden van het doel.

Ruimte: In welke ruimte vond de gedwongen afzondering plaats?

1. *Eigen kamer jongere*
2. *Overige ruimtes:* kan een chill-out ruimte, time-out ruimte, prikkelvrije kamer, tuin of andere locatie binnen of buiten de groep zijn.
3. *Isoleer-/separeerruimte* (kale ruimte)

Ruimte: Was deze ruimte afgesloten?

1. *Niet op slot*
2. *Wel op slot*

Duur: Wat zijn de begin- en eindtijd en begin- en einddatum van de gedwongen afzondering?

Contact: Had de jongere gedurende de gedwongen afzondering de mogelijkheid tot contact met een medewerker? Hieronder vallen o.a. de intercom, face tot face contact en continue begeleiding.

1. *Geen contact mogelijk.*
2. *Contact mogelijk, maar de jongere wilde dit niet.*
3. *Contact mogelijk en plaatsgevonden.*

Alternatieven: Welke (minder ingrijpende) alternatieven zijn er voorafgaand aan en gedurende de gedwongen afzondering aangeboden? Hieronder vallen o.a. het aanbieden van een andere activiteit, gesprek of ruimte of de inzet van alternatieven uit het signaleringsplan of de gebruikte methodiek.

1. *Geen alternatief aangeboden*
2. *Alternatief aangeboden:* indien 'alternatief aangeboden' aangevinkt wordt, dient een omschrijving gegeven te worden van het alternatief.

Evaluatie: Heeft na afloop nabeschuiving plaatsgevonden van de inzet van gedwongen afzondering?

1. *Geen evaluatie*
2. *Evaluatie gepland, maar heeft (nog) niet plaatsgevonden*
3. *Evaluatie gepland en heeft plaatsgevonden*

Evaluatie: Is de jongere hierbij betrokken?

1. *Zonder jongere*
2. *Met jongere*

Aanvulling jongere: Heeft de jongere gezien wat er geregistreerd is? Is de jongere hiermee akkoord? Wat wil de jongere eventueel toevoegen?

1. *De jongere heeft de registratie niet gezien*
2. *De jongere heeft de registratie gezien, maar is niet akkoord*
3. *De jongere heeft de registratie gezien en is akkoord*
4. *De jongere wil iets toevoegen:* Indien 'de jongere wil iets toevoegen' aangevinkt wordt, dient een omschrijving gegeven te worden van hetgeen de jongere wil toevoegen.

Opmerkingen: Zijn er overige opmerkingen?